

Martin Karlsson
046-359 54 35
martin.karlsson2@lund.se

Servicenämnden

Svar på liberalernas motion ”Förbättra och effektivisera städningen på våra skolor”

Dnr SN 2017/0379

Sammanfattning

Liberalerna har i en motion föreslagit att skolor och förskolor som drivs av Lunds kommun bör upphandla lokalvården då detta enligt motionärernas mening skulle leda till ett minst lika bra resultat och detta till en lägre kostnad. Motionen är nu föremål för remiss.

Beslutsunderlag

Liberalernas motion ”Förbättra och effektivisera städningen på våra skolor” av den 20 juni 2017.

Serviceförvaltningens tjänsteskrivelse den 24 oktober 2017.

Barnkonsekvensanalys

Barn har, enligt barnkonventionens art. 28, en ovillkorlig rätt till utbildning. I Sverige är det inte bara en rättighet utan också en skyldighet att barn och unga deltar i grundskolans utbildning. Förslaget kan komma att påverka miljön i kommunens skolor där barn och ungdomar är skyldiga att spendera en stor andel av sin vakna tid. För att elever på bästa möjliga sätt ska kunna tillgodogöra sig utbildningen och trivas på skolan, är miljön i skolans lokaler av stor vikt.

Ärendet

Liberalerna har i en motion föreslagit att Lunds kommunala skolor och förskolor ska upphandla städning på den öppna marknaden. Bakgrunden till förslaget är en rapport från miljöförvaltningen i vilken flertalet av de utbildningslokaler som granskats av miljöförvaltningen fått anmärkningar på städningen. Partiets företrädare menar att lokalvård utförd av upphandlade privata aktörer leder till åtminstone lika bra resultat i städningen och detta till en lägre kostnad för kommunen.

Kommunstyrelsen har uppdragit åt bl.a. servicenämnden att lämna yttrande över Liberalernas förslag.

Servicenämndens yttrande

Inledningsvis vill serviceförvaltningen klargöra följande omständigheter. Av de 41 skolor som granskades erhöll alla utom två anmärkningar. Serviceförvaltningen ansvarar för lokalvården i en av dessa. Av övriga 39 skolor ansvarar serviceförvaltningen för lokalvården i tre. De

2017-10-24

anmärkningar på lokaler som städas av serviceförvaltningens personal berörde inte kvalitén på städningen som sådan utan snarare kringliggande detaljer som exempelvis en saknad förteckning över rengöringsmedel och ett olåst städförråd. Serviceförvaltningen saknar kännedom om hur många av objekten som städas av personal anställd av skolorna.

Serviceförvaltningen vill även ta tillfället i akt och belysa vanskligheten i att utgå ifrån miljöförvaltningens tillsynsrapporter i en bedömning av det utförda arbetets kvalitet. Det är beställaren som fastställer kvalitetskrav gentemot utföraren och därigenom styr vilken nivå som städningen ska utföras på. Om beställaren sparar in på mer omfattande insatser som exempelvis höghöjdsstädning, kan det bildas tjocka lager av damm på rörledningar som på kort tid kan leda till att nyligen rengjorda ytor upplevs som ostädade.

Lokalvård

Modern, professionell lokalvård handlar lika mycket om hygien och trivsel som om miljö och ekonomi. Felaktigt utförd kan städningen leda till bristande hygien, allmänt missnöje och onödigt slitage. Varje verksamhet och fastighet är unik, sett till behovet av städning och underhåll, vilket innebär att varje uppdrag kräver objektsanpassade lösningar.

Inom Lunds kommun finns riktlinjer som är antagna av den tidigare verksamma Allergikommittén. Serviceförvaltningen verkar för att beställare inkluderar kommitténs riktlinjer i lokalvården. Kommunens miljöpolicy, LundaEko II, är också styrande för förvaltningens medarbetare som arbetar för att minska kemikalieanvändningen över hela linjen. Redan idag är den dagliga städning som utförs av serviceförvaltningen helt giftfri. Att som organisation bära sin del av ansvaret för miljön är något som ingår i serviceförvaltningens uppdrag. Motsvarande ansvar bärs inte alltid av privata aktörer. Serviceförvaltningen är därför av den bestämda åsikten att det i eventuella framtida upphandlingar av lokalvård bör ställas krav på att även upphandlade utförare ska följa de riktlinjer som arbetats fram av Allergikommittén samt kommunens miljöpolicy LundaEko II. Så är inte fallet idag.

Personal

Lokalvård är ett fysiskt krävande yrke med historiskt sett undermåliga arbetsvillkor. Serviceförvaltningens lokalvårdsorganisation följer kollektivavtal och håller en god personalvård genom exempelvis noggrannhet kring dygnsvila, lunch, rast och ergonomi. Personal inom lokalvårdsorganisationen erhåller lön även under förflyttning mellan olika städobjekt, vilket inte alltid är fallet för anställda inom privat lokalvårdsverksamhet. Förvaltningen strävar efter att så många som möjligt som så önskar ska kunna arbeta heltid utan att slita ut kroppen

2017-10-24

och säkerställer att personalen använder arbetskläder, skyddskläder samt att det vid behov används bra säkerhetsutrustning.

Serviceförvaltningens lokalvårdare har alla grundläggande kunskap om lokalvård och genomgår därutöver en internutbildning för att säkerställa att städningen håller en kvalitet som vi kan stå för. Vid behov kompletteras även internutbildningen med kompetensutveckling inom specialstäd så som höghöjdsstädning, långsiktig och hållbar golvvård och fönsterputsning.

Det erbjudna priset har oftast en avgörande betydelse i ett upphandlingsförfarande. En rapport från Europeiska arbetsmiljöbyrån har visat att det, eftersom arbetskostnaden vanligtvis utgör den största posten på kostnadssidan i lokalvårdsföretag, finns en överhängande risk för att de som vill konkurrera i upphandlingar tar genvägar och tummar på villkoren de erbjuder sin personal. Denna ståndpunkt får även stöd från fackförbundet Kommunal som organiserar Sveriges lokalvårdare i deras rapport om städningen vid landets sjukvårdsinrättningar.

Övergripande

Genom en hållbar personalpolitik tar serviceförvaltningen ansvar för sina medarbetare inom lokalvården och ger dem förutsättningarna till ett långt och utvecklande yrkesliv med den goda hälsan i behåll. Förvaltningens lokalvårdare ser till att golven de städar utsätts för minimalt slitage för att på så sätt öka golvens livslängd och minimera renoveringskostnader. Lokalvården arbetar även intensivt för att minimera miljöpåverkan utan att göra avkall på ergonomi och kvalitet.

Serviceförvaltningen ser en fördel i att den dagliga vården av interiör, golv, ytskikt med mera i kommunägda fastigheter utförs av en lokalvårdsorganisation som har ett gemensamt intresse, visioner och mål med fastighetsägaren. Denna uppfattning är gemensam med flera större fastighetsägare som efter erfarenheter av så kallad outsourcing åter låter utföra lokalvård i egen regi.

Slutligen vill serviceförvaltningen poängtera vikten av att anta ett långsiktigt helhetsperspektiv i bedömningen av om lokalvård ska utföras som en upphandlad tjänst eller drivas i egen regi. Förvaltningen är övertygad om att eventuella prisskillnader kan räknas hem på sikt för kommunen som helhet medelst en genomtänkt personalpolitik och intressegemenskap i ett hållbart fastighetsunderhåll.

Serviceförvaltningens förslag till beslut

Servicenämnden beslutar

att översända serviceförvaltningens tjänsteskrivelse av den 24 oktober 2017 till kommunstyrelsen som servicenämndens svar på Liberalernas motion ”Förbättra och effektivisera städningen på våra skolor”.

SERVICEFÖRVALTNINGEN

Pål Svensson
servicedirektör

Jonna Myrebris
fastighetschef

Beslut expedieras till:
Kommunkontoret
Akten